
LIVSMEDELSKEDJANS INNOVATIONSYSTEM

Sara Johansson

Handelshögskolan i Jönköping

VAD ÄR EN INNOVATION?

OECDs definition ligger till grund för harmoniserad statistikinsamling och internationella jämförelser:

➤ *Ny eller väsentligt förbättrad*

- *Produkt*
- *Process*
- *Organisation*
- *Marknadsföringsmetod*

- Viktigt att skilja mellan innovation och forskning:
 - En uppfinning blir en innovation först när den når en marknad
 - Forskning handlar om att omvandla pengar till ny kunskap och kompetens medan innovationer handlar om att omvandla kunskap och kompetens till pengar
-

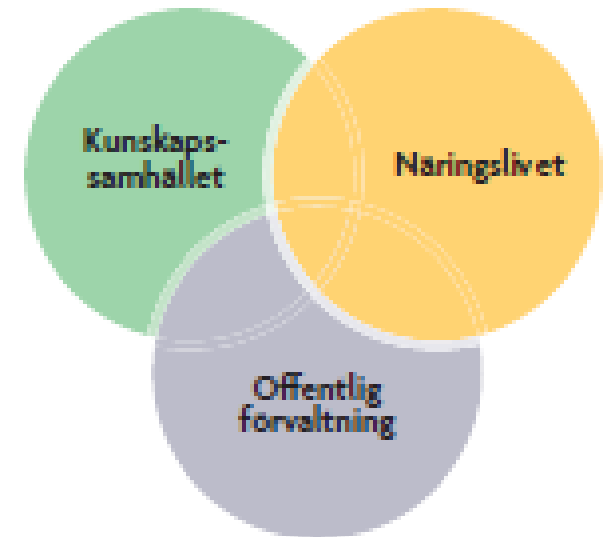
INNOVATIONSSYSTEM

Innovation är en

- Interaktiv process
- Mångfald av kunskaper och kompetenser
- Involverar flera aktörer

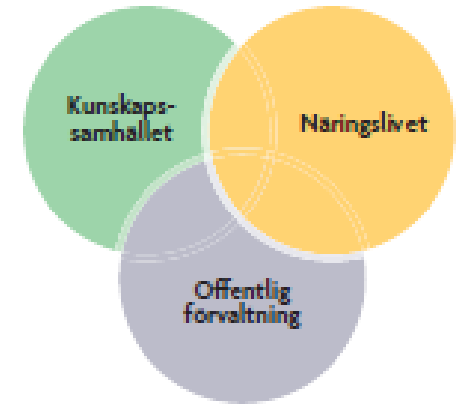
Förmågan till innovation beror inte bara på kapaciteter hos enskilda företag, organisationer eller institutioner utan också på hur dessa olika aktörer interagerar och samverkar med varandra.

Trippel Helix

LIVSMEDELSKEDJAN

- 4 led
 - Primärproduktion
 - Livsmedelsindustri
 - Handel
 - Restaurang
- 23 Branscher
- 21 Regioner

- Nationellt innovationssystem
 - Sektorsspecifika innovationssystem
 - Regionala innovationssystem
-

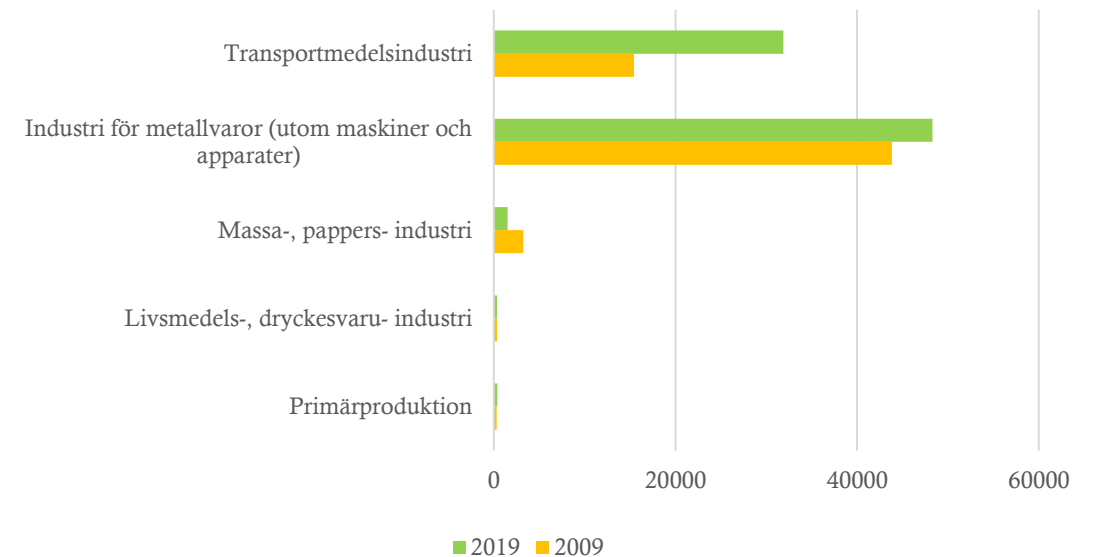
**FÖRTJÄNSTER OCH BRISTER I
LIVSMEDELSKEDJANS
INNOVATIONSSYSTEM**

➤ POLITIK FÖR GRUNDFORSKNING SNARARE ÄN FÖR INNOVATION

- + Stark grundforskning
- + Sektorsuniversitet för jordbruk
- + Nationellt forskningsprogram (Formas)

- Lite tillämpad forskning
- Saknas strategiskt innovationsprogram specifikt riktat mot livsmedel
- Låg investeringsmängd i FoU i näringen

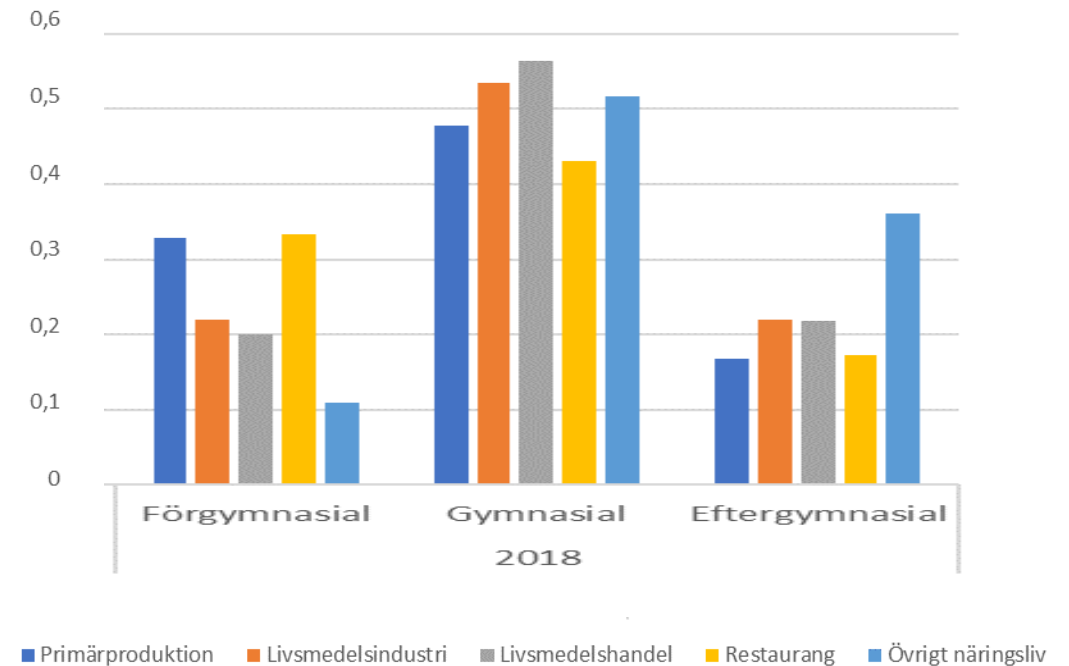
FoU-utgifter i olika delar av tillverkningsindustrin, miljoner SEK, 2009 och 2019

➤ STARKA BYGGSTENAR MEN SVAGT CEMENT

- + Starka forskningsmiljöer
- + Väl utbredda rådgivningsorganisationer
- + Jämförelsevis hög utbildningsnivå i arbetskraften över lag.
- Jämförelsevis låg utbildningsnivå i livsmedelskedjan
- Svag koppling mellan akademi och näringsliv
- Fragmenterat rådgivningssystem som står långt ifrån forskning och i vissa delar saknar innovationskompetens

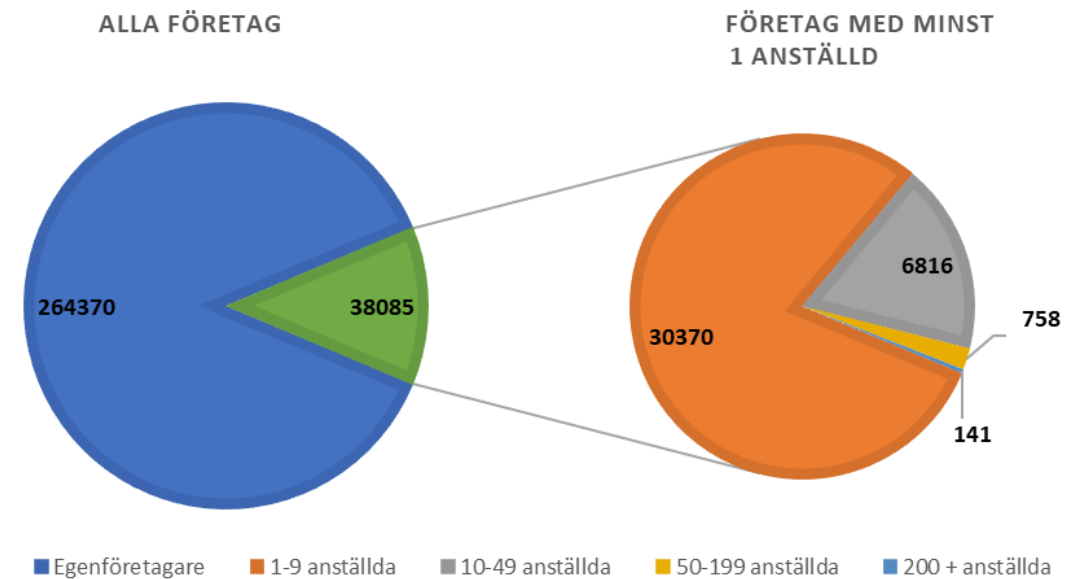
*Utbildningsnivå i livsmedelskedjan 2018
(procent av alla sysselsatta)*

➤ LIVSMEDELSKEDJAN STÅR I STORA DELAR VID SIDAN OM DET GÄNGSE INNOVATIONSSYSTEMET

- Små företag
- Låg utbildningsnivå
- Företag på landsbygden
- Regionala innovationssystem står för politikens genomförande men livsmedel och besöksnäring är prioriterade områden i ca hälften av landets regioner.

Antal företag per storleksklass i livsmedelskedjan, 2019

➤ INNOVATIONSSYSTEMET FÖRSVAGAS AV OTYDLIG STYRNING OCH REGIONAL FRAGMENTERING

- Decentraliserat genomförande av nationell strategi där regionerna gör egna prioriteringar
- Flera olika finansieringskällor med olika villkor och regelverk för olika led i kedjan
- Regionala satsningar leder sällan till att regionala aktörer lyfts till den nationella nivån
- Kunskaper och erfarenheter kapslas in i regionala strukturer.

Forskning visar att:

- ❖ Innovation kräver kreativitet, utbildning, erfarenhet och mångfald.
 - ❖ Inter-regional samverkan leder till mer innovation.
 - ❖ Branschöverskridande samverkan leder till mer innovation.
 - ❖ Samverkan vertikalt i förädlingsledet leder till mer innovation.
-

SWEDEN FOOD ARENA®

MED FINANSIERING FRÅN

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet